

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Bảy, ngày 26/07/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 144

LÒNG NGƯỜI NGÀY NAY Ô NHIỄM NGHIÊM TRỌNG

Mỗi chúng ta trong tâm đều đang bị ô nhiễm bởi “*danh vọng lợi dưỡng*”, ý niệm hưởng thụ “*năm dục sáu trần*”, “*tham, sân, si, mạn*”. Tâm chúng ta ô nhiễm nghiêm trọng, đồng thời hoàn cảnh xung quanh chúng ta cũng rất ô nhiễm. Hòa Thượng từng nói: “**50 năm nữa, hoàn cảnh này có phù hợp để con người sinh sống hay không**”. Bài học này Hòa Thượng đã giảng cách đây 40 năm.

Hôm qua, tôi đi thể dục xung quanh một cái hồ lớn, tôi không dám hít sâu vì nước trong hồ ô nhiễm nghiêm trọng. Ở các thành phố lớn thường xảy ra tắc đường, khí thải của các loại xe khiến môi trường ô nhiễm, do vậy con người không thể sống khỏe mạnh, trường thọ. Chúng ta phải cẩn trọng trong việc ăn uống, ngày nay, thể gian ô nhiễm, lòng người, hoàn cảnh sống đều ô nhiễm.

Hòa Thượng nói: “**Ngày nay con người sùng bái khoa học nhưng lơ là luân lý đạo đức. Khoa học phát triển dẫn đến môi trường ngày càng ô nhiễm nghiêm trọng, con người trên thế giới đều đã cảm nhận được điều này. Các nhà khoa học đã cảnh báo, nếu chúng ta để sự ô nhiễm này đạt đến mức độ không thể khống chế, không thể hoá giải thì sau 50 năm nữa, địa cầu này sẽ không còn là nơi thích hợp để con người tồn tại**”. Ngày nay, có những nơi xảy ra mưa đá, mưa axit khiến nhà cửa, hoa màu đều bị tàn phá nghiêm trọng.

Hòa Thượng nói: “**Nếu các nhà khoa học, các chuyên gia, học giả nghiên cứu ý thức đến việc bảo vệ hoàn cảnh sống trên địa cầu, vậy thì có thể chân thật hoá giải sự ô nhiễm, hồi phục hoàn cảnh sinh thái trên địa cầu không? Câu hỏi này gần như ai cũng thâm hiểu câu trả lời là rất khó!**”. Hiện tại, trong không gian có rất nhiều máy bay, ngoài vũ trụ có rất nhiều vệ tinh, dưới mặt đất thì nhiều ô-tô, xe máy, nhà máy, tất cả các phương tiện này đều thải khí thải. Hoàn cảnh bên ngoài thì ô nhiễm, lòng người thì “*tự tư tự lợi*”, “*tham, sân, si, mạn*”, luôn ở trạng thái tranh giành. Ngày nay, xã hội phát triển, nhiều người sống giống như một cái máy, vô cảm với thế giới xung quanh.

Hòa Thượng nói: “**Trên Kinh giáo của Phật giáo Đại Thừa nói, nếu chúng ta không hiểu chân tướng của vũ trụ vạn hữu, không tìm ra căn gốc của sự ô nhiễm, không hoá giải từ nơi căn gốc thì sự ô nhiễm này khó có thể hóa giải. Căn**

gốc này chính là từ ý niệm. Trên Kinh Phật nói: “Nhất thiết pháp từ tâm tưởng sinh”. Mọi sự, mọi việc đều từ nơi tâm của mình sinh ra. Tâm chúng ta thuần tịnh, thuần thiện thì mọi hành động, việc làm của chúng ta sẽ thuần tịnh, thuần thiện. Nếu tâm chúng ta hy sinh phụng hiến thì mọi hành động của chúng ta đều là hy sinh phụng hiến, tâm chúng ta “*tự tư tự lợi*” thì mọi hành động, việc làm của chúng ta sẽ đều là “*tự tư tự lợi*”. Đây chính là: “***Nhất thiết pháp từ tâm tưởng sinh***”.

Hòa Thượng từng nói: “***Trong tất cả các niệm thì niệm Phật là tốt nhất***”. Trong chúng ta đều có sẵn các tập khí xấu ác do vậy tất cả ý niệm của chúng ta đều là ý niệm bất thiện. Ngày nay, người niệm Phật thường mang niệm “*tự tư tự lợi*”, họ muốn vãng sanh là vì chính mình, không phải vì người khác. Thích Ca Mâu Ni Phật thành Phật không phải vì Ngài mà thành Phật mà là vì chúng sanh. Chúng ta niệm Phật vãng sanh không phải vì mình mà là vì chúng sanh mà vãng sanh, đây mới là tâm lượng của Phật. Chúng ta vì mình mà vãng sanh, chúng ta tu là để chúng ta đắc vậy thì chúng ta vô ngã ở chỗ nào? Có những người niệm Phật chỉ đóng cửa niệm Phật, không làm bất cứ việc gì, họ có duyên giúp ích chúng sanh nhưng họ không làm.

Hôm trước, chúng ta học “***Thập Thiện Nghiệp Đạo***”, Hòa Thượng nói, người niệm Phật phải đoạn ác tu thiện, niệm Phật là chánh tu, đoạn ác tu thiện là trợ tu. Tổ Sư Đại Đức nói, chánh tu là câu “***A Di Đà Phật***”, trợ tu cũng là “***A Di Đà Phật***”, hai việc này hợp lại là một. Chúng ta đoạn ác tu thiện chính là chúng ta tích công bồi đức, chuyển đổi tập khí. Nhiều người niệm Phật nhưng tập khí vẫn không chuyển đổi, đây là nguyên nhân ngày nay, nhiều người niệm Phật nhưng người có thể vãng sanh thì rất ít.

Hiện nay, nhiều người đã khiến việc tu hành biến tướng trở thành việc mua bán, chúng được hợp thức hoá nên nhiều người không nhận ra. Thí dụ, có nơi quy định, nếu người nào đốt hai cây nến thì được “*phước huệ song tu*”, đốt ba cây nến thì được tam bảo gia trì, đốt 108 cây nến thì được công đức viên mãn. Để được đốt 108 cây nến, một người phải trả số tiền mà tính ra tiền Việt Nam là khoảng 7 triệu, những người nghèo rất khó để có được số tiền này. Chi phí làm ra một tấm thẻ bài là dưới 10.000 VNĐ, nhưng sau khi viết chữ “*bảo hộ bình an*” hay “*khỏe mạnh sống lâu*” thì chiếc thẻ đó có giá khoảng 180.000 VNĐ. Ngày nay, “*danh vọng lợi dưỡng*” đã khiến mọi thứ ô nhiễm, biến hình.

Chúng ta đừng để “*danh vọng lợi dưỡng*”, “*tham, sân, si, mạn*” làm biến hình giáo huấn của Phật Bồ Tát, của Cổ Thánh Tiên Hiền. Chúng ta phải có Thầy tốt, có bạn lành để giúp nhau nhận ra những sai lầm. Trong “*Đệ Tử Quy*” nói: “*Gần người hiền tốt vô hạn, đức tiến dần lỗi ngày giảm*”. Những người xung quanh sẽ giúp chúng ta nhìn ra lỗi của mình. Nếu người khác rời xa chúng ta thì chúng ta phải biết nguyên nhân, nếu chúng ta “*tự tư tự lợi*” thì người khác sẽ dần dần rời xa chúng ta.

Trước đây có người hỏi tôi, làm sao tôi có thể sống trong hoàn cảnh mà mọi người luôn dùng Phật pháp, chuẩn mực Thánh Hiền để soi rọi mọi hành động của tôi như vậy! Chúng ta tu hành thì chúng ta cần có người quan sát, nhắc nhở, chúng ta gần người hiền thì đức hạnh của chúng ta mới nâng cao. Hòa Thượng từng nói: ***“Trong tự tánh của chúng ta vốn có sẵn trí tuệ, tướng hảo của Như Lai nhưng chúng ta cần tu đức thì mới khơi dậy được tính đức”***. “Tu đức” là sửa nội tâm của chính mình, tất cả pháp từ tâm tướng sanh. Tâm của chúng ta “*tư tư tự lợi*”, “*danh vọng lợi dưỡng*”, hưởng thụ “*năm dục sáu trần*”, “*tham, sân, si, mạn*” nên chúng ta phải lấy giáo huấn của Phật Bồ Tát, chuẩn mực của Thánh Hiền làm chuẩn. Nếu chúng ta rời xa giáo huấn của Phật Bồ Tát, chuẩn mực của Thánh Hiền thì hành động của chúng ta đã cách xa giáo huấn của các Ngài ngàn dặm.

Chúng ta mỗi ngày đều nghe “*nhất thiết pháp từ tâm tướng sinh*” nhưng chúng ta không quán chiếu tâm mình. Tâm của Phật Bồ Tát luôn vì tất cả chúng sanh lo nghĩ, chúng sanh thì luôn vì “*tư tư tự lợi*”, tư lợi, tư cầu mà làm. Chúng ta khởi tâm tư lợi, người khác cũng khởi tâm tư lợi vậy thì sẽ có cạnh tranh, có cạnh tranh thì sẽ có đấu tranh, có phiền não.

Chúng sanh mê muội nên làm việc gì cũng có tư cầu, Phật Bồ Tát làm bất cứ việc gì cũng không có tư cầu. Thánh Hiền đã khẳng định: “*Nhất ẩm nhất trác mạc phi tiền định*”. Một bữa ăn một ngụm nước đều do tiền định, do phước báu trong mạng đã định. Chúng ta thường lo là không có nhà ở, không có cơm ăn nên chúng ta phải đi kiếm tiền, đây là chúng ta có ý niệm “*tư tư tự lợi*”.

Cả cuộc đời bà Hứa Triết vô tư vô cầu vì người mà lo nghĩ, do vậy tự nhiên mọi thứ cũng vô tư, vô cầu mà đến với bà. Hằng ngày, khi bà đi về nhà thì trong tủ lạnh luôn có những đồ ăn mà bà thường ăn, bà cũng không biết những thức ăn đó do ai mang đến. Chúng ta luôn phải cố gắng kiếm tiền và tìm mua những thứ cần thiết. Trước đây, tôi cũng nghĩ hoàn cảnh sống này dường như rất xa vời nhưng sau đó, tôi thấy mọi thứ đều tự nhiên mà đến.

Hòa Thượng từng nói: “*Chúng ta phải suốt ngày khổ sở đi truy tìm những thứ không cần phải tìm. Chúng ta chỉ cần tận tâm tận lực vì người lo nghĩ, hy sinh phụng hiến thì mọi việc sẽ được an bài một cách ổn thỏa tốt nhất*”. Mọi người có thể chưa tin nhưng tôi tin những lời nói này! Khi tôi cần đi đến đâu thì có người mua vé, check-in sẵn, tôi không cần phải lo nghĩ. Mấy chục năm trước, tôi cũng đã từng trải qua đời sống không có cơm ăn, không có người mở tâm với tôi. Đó là vì tôi chưa mở tâm, khi tôi mở tâm thì mọi thứ đến một cách rất bình thường. Phật đã dạy chúng ta: “*Nhất thiết pháp từ tâm tướng sinh*”. Mọi sự, mọi vật trên thế gian đều từ tâm tướng mà ra. Chúng ta để tâm an trú trong giáo huấn của Phật, để mỗi khởi tâm động niệm của chúng ta đều là của Phật Bồ Tát thì chắc chắn chúng ta sẽ có kết quả rất viên mãn.

Chúng ta phải tận tâm tận lực hy sinh phụng hiến như tinh thần của nhà Phật là “vị tha vô ngã”, vì người không có mình. Chúng ta triệt tiêu “*cái của ta*” thì “*cái ta*” nhỏ bé sẽ trở thành cái ta rộng lớn, đại ngã, cái ta của tất cả mọi người. Ta vì tất cả mọi người lo nghĩ thì tất cả mọi người sẽ vì ta mà lo nghĩ. Khi chúng ta không còn “*cái ta*” riêng lẻ thì mọi việc xung quanh chúng ta, sẽ có người vì ta mà lo nghĩ.

Hòa Thượng nói: “***Chúng sanh chúng ta vọng tưởng, tập niệm quá nhiều, tâm ảo danh ảo vọng, “tự tư tự lợi”, “tham, sân, si, mạn”, trong chúng ta ngày càng nghiêm trọng hơn***”. Chúng ta làm việc gì cũng mang theo các tập khí xấu ác, nếu chúng ta không có “*lưới lọc mịn*” tinh vi thì chúng ta sẽ không nhận ra những tập khí này vẫn ẩn sâu trong tâm mình. Hiện tại, chúng ta làm việc gì cũng đều vì ảo danh, ảo vọng, cũng vì sự hưởng thụ “*năm dục sáu trần*”. Trên Kinh nói: “***Không nghe lời người xưa, thiệt thòi ở chính mình***”. Con người càng ngày càng ít nghe lời Cổ Thánh Tiên Hiền, Phật Bồ Tát, chỉ làm mọi việc trên hình thức.

Hòa Thượng nói: “***Người ngày xưa ô nhiễm không đến mức nghiêm trọng vì có người lớn trong nhà dạy bảo. Những sự giáo dục này là đạo đức, luân lý, nhân quả, ngoài ra còn có sự khống chế của giáo dục tôn giáo***”. “*Người lớn*” là người già, là Ông Bà, Cha Mẹ, Thầy Cô, Cổ Thánh Tiên Hiền, Phật Bồ Tát. Có đất nước, người dân nghe lời dạy của người xưa nên họ không uống rượu, hút thuốc, trên sóng phát thanh của đài truyền hình mỗi ngày phát Kinh ba thời vào những giờ cố định. Hiện tại, chúng ta có người dạy nhưng chúng ta không nghe, không làm theo.

Hòa Thượng nói: “***Người xưa có được sự dạy bảo nên con người có vọng tưởng nhưng không đến nỗi vượt mức, vượt ngưỡng, tuy ô nhiễm nhưng không nghiêm trọng. Khoa học càng phát triển con người càng không tin vào luân lý đạo đức, cũng không tin nhân quả báo ứng, do vậy tốc độ tăng trưởng của “tham, sân, si, mạn” rất nhanh. Những ý niệm này đã dẫn đến hoàn cảnh bị ô nhiễm nghiêm trọng***”.

Trong nhà Phật, cốt lõi của việc tu hành là tu sửa từ trong khởi tâm động niệm. Khởi tâm động niệm của chúng ta là thuần tịnh thuần thiện thì hành động tạo tác sẽ là thuần tịnh thuần thiện. Việc làm của chúng ta thuần tịnh, thuần thiện thì việc làm đó nhất định sẽ lợi ích chúng sanh. Nếu chúng ta làm vì “*cái ta*” thì sẽ cạnh tranh với mọi người, có cạnh tranh thì sẽ có khổ đau, phiền não. Chúng ta mang cái ta nhỏ bé hòa vào cái ta rộng lớn của tất cả mọi người. Chúng ta lo cho mọi người thì mọi người sẽ vì ta mà lo nghĩ. Hòa Thượng nói: “***Tâm người ngày nay ô nhiễm nghiêm trọng***”, đó là vì con người đã phớt bỏ, xem thường sự dạy bảo của người xưa.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập Mang lại lợi ích cho mọi người!